

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM 2015 med udgangspunkt i behovet for uddannelse og opkvalificering af personalet på handicapområdet at fremlægge en strategi- og handlingsplan, der fremadrettet anviser vejen for, hvorledes vi permanent opfylder behovene for uddannelse, efteruddannelse og kurser for ansatte på handicapområdet.

(Medlem af Inatsisartut Ruth Heilmann, Siumut).

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling)

1. behandling

Forslagsstilleren foreslår til beslutning i Inatsisartut, at Naalakkersuisut pålægges til FM 2015 med udgangspunkt i behovet for uddannelse og opkvalificering af personalet på handicapområdet at fremlægge en strategi- og handlingsplan, der fremadrettet anviser vejen for, hvorledes vi permanent opfylder behovene for uddannelse, efteruddannelse og kurser for ansatte på handicapområdet.

Naalakkersuisut er enig med forslagsstilleren i, at uddannelses og opkvalificeringsbehov for personalet på handicapområdet skal afdækkes.

Departementet for Familie og Justitsvæsen indsamler løbende oplysninger på handicapområdet for altid at være ajour på området. Departementet for Familie og Justitsvæsen har i 2013, hos konsulentvirksomheden Epinion, fået gennemført en undersøgelsesrække under temaet ”Kortlægning af personer med særlige behov”. Derudover har Departementet for Familie og Justitsvæsen fået gennemført en undersøgelse af personaleressourcer i den sociale sektor. Slutteligt er Departementet for Familie og Justitsvæsen i gang med en evaluering af udlægningen af handicapområdet til kommunerne i samarbejde med KANUKOKA.

Der findes i Grønland i dag flere uddannelsesinstitutioner, der varetager uddannelse af personer, der efter endt uddannelse kan opnå beskæftigelse indenfor handicapområdet, og det er således primært disse institutioner, der vil blive inddraget i eventuelle uddannelses- og opkvalificeringstiltag, lige som øget brug af uddannelses tilbud udenfor Grønland vil blive aktuelt

På Perorsaanermik Ilinniarfik/Socialpædagogisk Seminarium i Ilulissat er der, i de nuværende socialpædagogiske uddannelsers studieordninger, indbygget forskellige emner vedrørende handicapområdet.

Det er Perorsaanermik Ilinniarfiks vurdering, at de studerende på de socialpædagogiske uddannelser i dag får en generel viden og forståelse for fysisk og psykisk handicappede, deres livsbetingelser og problematikker samt den socialpædagogiske indsats rettet mod målgruppen.

Perorsaanermik Ilinniarfik udbyder desuden kompetenceudviklingskurser i handicap og socialpædagogik, herunder også for ufaglærte. Disse kursusmoduler giver kursisterne indsigt i de forskellige handicaps og i socialpædagogikken med fokus på mennesker med nedsatte funktionsevner. Det er bl.a. formålet, at kursisterne udvikler kompetencen til at reflektere over egen adfærd i forhold til den handicappede i forbindelse med arbejdet inden for handicapområdet og får indblik i integrationsproblematikken.

Peqqissaanermik Ilinniarfik/Brancheskolen for Sundhedsuddannelser i Nuuk varetager bl.a. sundhedshjælper – og sundhedsassistentuddannelserne. Sundhedshjælperuddannelsen er specielt rettet imod ældreområdet. Peqqissaanermik Ilinniarfik afvikler desuden kurser for sundhedshjælpere og sundhedsassistenter bl.a. med fokus på at forbedre livsførelse for personer ramt af demens og hjerneblødning.

På det sociale og familieområdet er der en stor interesse i, at fagpersonale har de rette og relevante kompetencer. Departementet for Familie og Justitsvæsen har ikke nogen lovpligtig forpligtelse til at udbyde fagrettede kurser indenfor handicapområdet, men har bl.a. i samarbejde med Innarluutit Pillugit Ilisimasaqarfik Siunnersuisarfiutigisoq/Viden og Rådgivningscenter om Handicap (IPIS), en enhed under Departementet for Familie og Justitsvæsen udbudt forskellige kurser. Disse tæller bl.a. en støttepersonuddannelse i samarbejde med Socialpædagogisk Seminarium og en vejlederuddannelse som uddanner fagpersoner fra forskellige institutioner til at være vejledere for forældre og kolleger i forhold til børn og unge med handicap eller bekymringsprofiler. Dette er dog for ufaglært personale, og derfor ikke en reel faglig kompetencegivende uddannelse.

Endvidere udbyder Ilinniarfissuaq linjefag i specialpædagogik til uddannelsesinstitutionens studerende fra august 2014. Ligesom uddannede folkeskolelærere har muligheden for efteruddannelse i form af bl.a. en masteruddannelse i pædagogisk psykologi eller deltage i kurser indenfor eksempelvis ”Børn med særlige behov”.

Der eksisterer således flere uddannelses- og opkvalificeringsmuligheder for personale på handicapområdet, men hvilke kompetencer disse skal have, afhænger af hvilke tilbud der er tilgængelige for de handicappede. Rapporten ”Uddannelsesbehov blandt personer med særlige behov”, fra 2013, tilvejebringer f.eks. oplysninger om STU forløb (Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse), hvor flere grønlandske unge indgår i disse i Danmark. Denne rapport tager dog ikke stilling til, hvorvidt grønlandske unge med særlige behov bør have disse STU muligheder i Grønland – dette er spørgsmål, der skal afgøres i Grønland. Hvilke uddannelses- og erhvervs muligheder handicappede skal have i Grønland, er ligeledes spørgsmål, der er afgørende for at kunne vurdere behovet og planlægge uddannelse og opkvalificering af personale på handicapområdet.

Handicapområdet er et aktuelt fagområde i betydelig udvikling, hvor nye handicapter, teorier og behandlingsformer dukker op, herunder ikke mindst inklusion i samfundet. Derfor er det Naalakkersuisut holdning, at en stillingtagen til hvilke uddannelses- og erhvervs muligheder handicappede skal have i Grønland, er en forudsætning for at udarbejde kvalificerede langsigtede uddannelses og opkvalificeringstiltag både for de handicappede selv, men også for personalet, der skal bistå dem.

Naalakkersuisut ønsker således at imødekomme forslagsstillerens forslag om at udarbejde en strategi og handleplan for uddannelse og opkvalificering af personalet på handicapområdet lige som Naalakkersuisut i dialog og samarbejde med interessenter, vil udarbejde en plan for hvilke uddannelses- og erhvervs muligheder Grønland fremadrettet skal tilbyde handicappede, som et led i at vore handicappede medborgere fremadrettet i højere grad vil kunne tage del i samfundslivet, samt at disse kan blive mødt af uddannet personale til at bistå disse med vejledning, hjælp og pleje. Udarbejdelsen af strategi, handleplan samt plan for uddannelses- og erhvervs muligheder vil blive udarbejdet i et samarbejde imellem Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked, Departementet for Familie og Justitsvæsen, Departementet for Sundhed og Infrastruktur samt Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling.

Naalakkersuisut skal således indstille, at beslutningsforslaget imødekommes.